

Universiteten 2005

Årsberättelse

Undervisningsministeriets publikationer 2006:32

Universiteten 2005

Årsberättelse

Undervisningsministeriets publikationer 2006:32

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Undervisningsministeriet
Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen
PB 29, 00023 Statsrådet

<http://www.minedu.fi>
<http://www.minedu.fi/julkaisut>

Redaktörer: Tomi Halonen,
Ulla Mäkeläinen och Birgitta Vuorinen
Översättning: Gunilla Peltoniemi
Layout: Station Mir Oy
Tryckt av: Yliopistopaino, Helsingfors, 2006

ISBN: 952-485-178-4
ISBN: 952-485-179-2 (pdf)
ISSN 1458-8110

Undervisningsministeriets publikationer 2006:32

Innehåll

Universitetsväsendet år 2005	4
Mål	8
Insatsområdena i utvecklingsplanen	
för utbildning och forskning för 2003-2008	8
Gemensamma mål för universitetsväsendet	9
Kvalitet och kvalitetssäkring vid universiteten	11
Antagning av studerande och grundutbildning	14
Antagningen reformerades	14
Examensreformen verkställdes	15
Den virtuella undervisningens stärktes	16
Antalet examina ökade	16
Vetenskaplig påbyggnadsutbildning	17
Forskarutbildningen utvecklades	17
Antalet doktorsexamina ökade	18
Forskning	18
Forskningsfinansieringen utvecklades i positiv riktning	18
Forskningssystemet utvärderades	19
Öppen universitetsundervisning och fortbildning	21
Styrsystem och strukturell utveckling	22
Lagstiftningen reviderades	22
Grundförutsättningarna för forskning och undervisning stärktes	22
Verksamhetsbetingelserna förbättrades i och med tidsenliga lokaler	24
Förhandlingar fördes om det nya lönesystemet	24
Utbildningsutbudet anpassades till samhällets behov	25
Internationellt och europeiskt samarbete	26
Den internationella konkurrenskraften stärktes	26
Antalet utländska examensstuderande ökade	27
Samhällelig uppgift	28
Kompetensöverföring	28
Regional verkningsfullhet	28
Sysselsättning	29
Statistik	29
Kontaktinformation	36

Året 2005

Året 2005 kännetecknades i våra universitet av en livlig universitetspolitisk debatt, stora förändringar, aktivitet och utveckling. Flera förnyelseprocesser som har djupgående verkningar på universitetens verksamhet pågick parallellt, såsom examensreformen, övergången till det nya lönesystemet och införandet av kvalitetssäkring. I många universitet gjordes externa utvärderingar av forskningens och förvaltningens kvalitet. Syftet med dessa reformer är att utveckla universitetens kvalitet, genomslagskraft och verksamhet innehållsmässigt så att de bättre svarar mot förändrade behov och utmaningar som den högsta undervisningen och forskningen ställs inför.

Sommaren 2005 stadfästes en ändring av universitetslagen, där det bestämdes om den målsatta tiden för avläggande av examina och om införande av individuella studieplaner. I augusti 2005 trädde en ändring av universitetslagen i kraft, där det fattades beslut om en övergång till en examensstruktur i två steg, om att universitetens uppgifter också skall omfatta samverkan med det övriga samhället och exploatering av forskningsresultaten, om bättre möjligheter till internationalisering samt om den högsta ledningens sammansättning. Under 2005 gällde en bestämmelse i lagen om utveckling av högskoleväsendet som garanterar att omkostnadsanslagen för universitetsväsendet ökar med minst 20 miljoner euro årligen utöver kostnadsverkningarna av löneförhöjningarna. Detta skapade möjligheter till en stabil utveckling i universiteten under avtalsperioden 2004-2006.

Utgående från den utvärdering av forskningssystemet i Finland som Statens råd för vetenskap och teknologi hade låtit göra under 2004 fattade statsrådet i april 2005 ett principbeslut om utveckling av det offentliga forskningssystemet. Riktlinjerna där kommer att ligga till grund för styrningen och utvecklingen av universitetsväsendet under de närmaste åren.

Bolognaprocessen genomfördes i Finland bl.a. genom en ändring av universitetslagen, som innebar att tvåstegsmodellen togs i bruk i augusti 2005, att alla utbildningsprogram sågs över och att universitetens förutsättningar för internationalisering förbättrades. Vikten av kvalitet betonas vid bildandet av det europeiska området för högre utbildning. Under ministermötet i Bergen i maj 2005, då Bolognaprocessen följdes upp, kunde man konstatera att processen avancerat väl för Finlands del. Det faktum att universiteten självständigt deltagit på bred bas och tagit initiativ till utvecklingsåtgärder har bidragit till resultatet. Alla finländska universitet utvecklade egna tillvägagångssätt för kvalitetsssäkring. På så sätt förberedde man sig på att utveckla sådana metoder att påvisa kvalitet som behövs i det internationella samarbetet.

Det internationella samarbetet gick klart framåt i universiteten under 2005. Antalet utländska examensstuderande växte med ca 6 % jämfört med året innan. Också studerandutbytet ökade. Antalet utländska universitetsstuderande i Finland uppgick till 4 522 medan 4 497 finländska universitetsstuderande deltog i utbyte utomlands. Att antalet utländska studerande var högre än antalet finländska studerande utomlands tyder på att våra universitet upplevs som attraktiva i det internationella samarbetet. Utbudet av undervisning på engelska utökades ytterligare.

Resultatstyrningen av universiteten genomfördes med hjälp av resultatstyrningssystemet och den finansieringsmodell som ingår där. Den skriftliga respons som har givits universiteten utvecklades ytterligare. I responsen togs ställning till universitetens strategiska utvecklingsarbete, utnyttjande av kvalitetssäkringen och utvärderingsresultaten, internationalisering, forskning och forskarutbildning. I fråga om utvecklingen av utbildningen fick universiteten respons bl.a. på förberedelserna inför den nya examensstrukturen och utvecklingen av studierna, antagningen av studerande och genomförandet av livslångt lärande. Responsen gällde också de samhälleliga uppgifterna, kvaliteten på bokslutet och andra resultatrapporter samt hur utvecklad kostnadsberäkningen är. Resultatstyrningen har utvecklats utifrån de nya utvecklingsmålen inom statsförvaltningen i fråga om bokslut och resultatstyrning.

Arbetsgruppen för utveckling av resultatstyrningen av universiteten lade fram ett förslag till vidareutveckling av resultatstyrningen och den finansieringsmodell som ingår i den. Förslaget innebär att tyngdpunkten flyttas mot forskning och resultatrik verksamhet samt i allt högre grad premiering av hög kvalitet. På basis av detta fattade undervisningsministeriet beslut om att revidera finansieringsmodellen för åren 2007-2009.

Vid universiteten avlades totalt 12 920 högre högskoleexamina och 1 422 doktorsexamina år 2005, vilket är fler än någonsin tidigare. Målet för den nya resultatavtalsperioden i fråga om doktorsexamina uppnåddes rätt väl. Detta är ett resultat av den effektiviserade forskarutbildningen, tillväxten inom universitetsforskningen och universitetens satsningar på kvalitet i sin forskarutbildning. Måluppfyllelsen i fråga om de högre högskoleexamina var 92 %. Det finns anledning att vänta en fortsatt ökning av antalet examina under året efter resultatavtalsperioden. Effektivisering av studiehandledningen, utveckling av studieprocesserna och införandet av individuella studieplaner bidrar till en förhöjd nivå på studierna och till att studierna i högre grad än tidigare slutförs.

Utvecklingen av universitetsväsendet i Finland har primärt handlat om att förbättra universitetens genomslagskraft, säkra universitetens kvalitet, garantera att studieprocesserna löper samt att trygga universitetens verksamhetsbetingelser. Undervisningsministeriet startade ett utredningsarbete vars syfte är att granska möjligheterna att bredda de ekonomiska befogenheterna och reformera ledningen och förvaltningen i universiteten. Under 2005 accentuerades på många sätt universitetens betydelse för hela det finländska samhället och människornas utveckling och välfärd. Ett tecken på detta var den mycket livliga universitetspolitiska debatt som fördes under året. Att bibehålla det finländska universitetsväsendets ställning och ytterligare förstärka den är möjligt via den aktuella resursökningen för forskningen och via den interna utveckling som pågår och planeras i universiteten.

Helsingfors den 11 april 2006

Markku Mattila
Undervisningsministeriet
Direktör för universitetsenheten

Universitetsväsendet år 2005

Universitet

Mångvetenskapliga universitet 10
Andra vetenskapsuniversitet 6
Konstuniversitet 4

Studerande

Nya studerande 20 800
Nya studerande i relation till
åldersklassen (18-20 år) 32,2 %
Närvarande studerande för grundexamen 136 700
Närvarande studerande för påbyggnadsexamen 20 600
Närvarande studerande totalt 160 100

Examina

Lägre högskoleexamina 2 900
Högre högskoleexamina 12 900
Licentiatexamina 530
Doktorsexamina 1 420

Personal

Undervisningspersonal avlönad med budgetmedel 7 840
Undervisningspersonal avlönad med externa medel 610
Forskningsspersonal avlönad med budgetmedel 1 250
Forskningsspersonal avlönad med externa medel 5 250
Forskarstuderande i forskarskolorna avlönade
med budgetmedel 1 020
Forskarstuderande i forskarskolorna avlönade
med externa medel 580
Övrig personal avlönad med budgetmedel 9 650
Övrig personal avlönad med externa medel 4 560

Finansiering

Budgetmedel och investeringar i
byggnadsverksamhet 1 262 milj. euro
Kompletterande finansiering 694 milj. euro
Budgetfinansieringens andel av BNP 0,83 %

Beslut om finansiering:
Finlands Akademis finansiering till
universiteten 128 milj. euro
Teknologiska utvecklingscentralens (Tekes)
finansiering till universiteten 86 milj. euro

Lokaler

Lokaler (1 000 nyttokvadratmeter) 2 030

Öppen universitetsundervisning

Studerande 80 100

Fortbildning

Studerande 94 200

Nyckeltal år 2005*

Nya studerande per lärare 2,6
Närvarande studerande för grundexamen per lärare 17,4
Högre högskoleexamina per lärare 1,6
Doktorsexamina per professor 0,6
Budgetmedel per närvarande studerande
(exklusive kostnader för lokaler) 6 250 euro
** I förhållande till dem som avlönats med budgetmedel*

Nyckeltal som beskriver genomslagskraft i samhället

Sysselsättning och placering i fortsatta studier (situationen
i slutet av 2004 för dem som avlagt examina 2001-2003):

- 92,1 % av dem som avlagt högre högskoleexamen
(2001-2003) (året innan 92,4 %)
- 91,3 % av dem som avlagt doktorsexamen
(2001-2003) (året innan 91,9 %)

Placering i studier:

- i genomsnitt 36 % (2003) av de nya studerandena
hade avlagt studentexamen (examen på andra stadiet)
samma år (året innan 32 %)

Avbrott i universitetsutbildningen:

- av dem som studerade för lägre eller högre högskole-
examen (2004) avbröt 4,8 % universitetsstudierna
- av dem som studerade för lägre eller högre högskole-
examen (2004) avbröt 4,3 % universitetsstudierna
och fortsatte inte heller studierna inom andra
utbildningssektorer

Universiteten

Helsingfors universitet

Joensuu universitet

Jyväskylä universitet

Kuopio universitet

Lapplands universitet

Tammerfors universitet

Uleåborgs universitet

Vasa universitet

Åbo universitet

Åbo Akademi

Tammerfors tekniska universitet

Tekniska högskolan

Villmanstrands tekniska universitet

Helsingfors handelshögskola

Svenska handelshögskolan

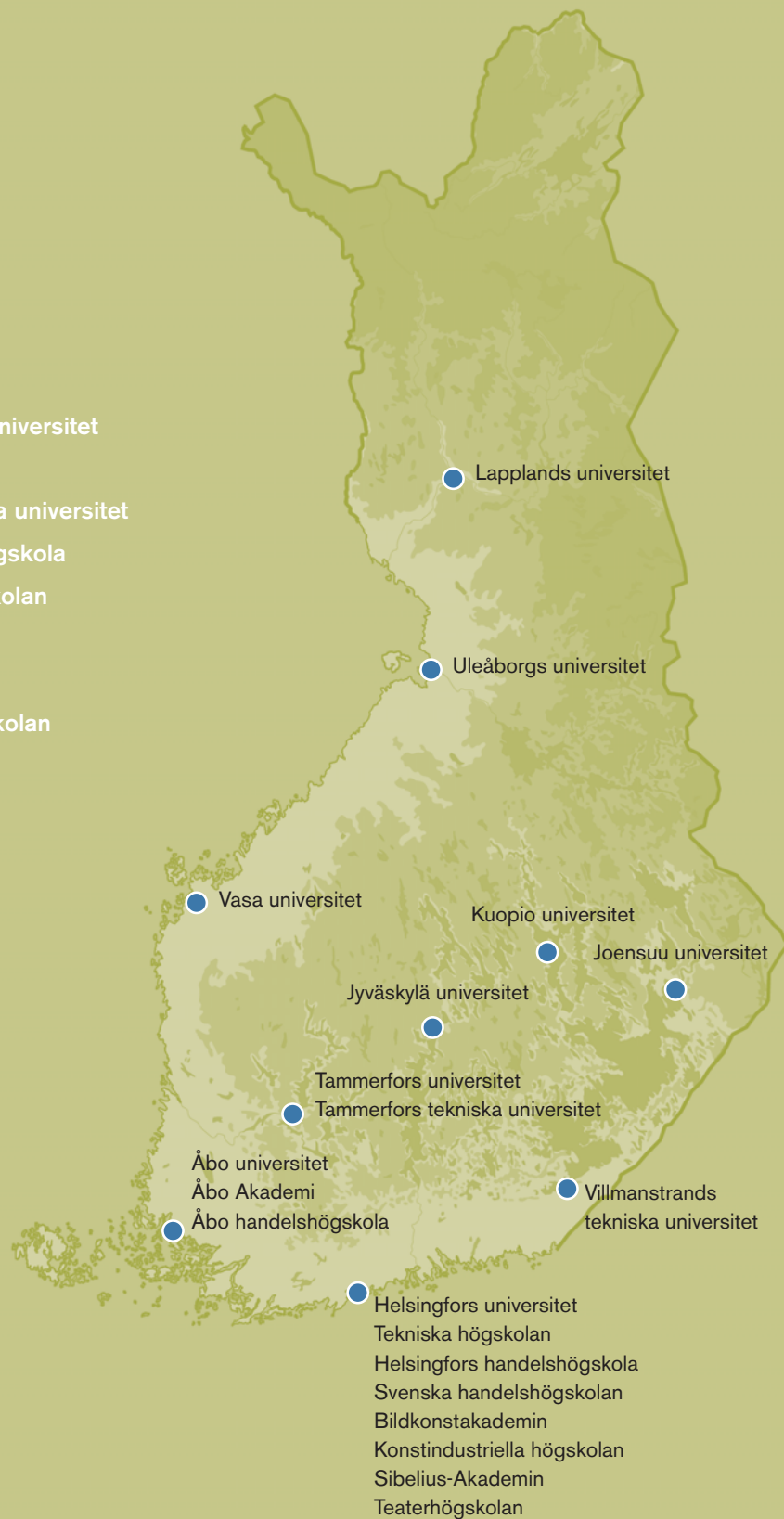
Åbo handelshögskola

Bildkonstakademin

Konstindustriella högskolan

Sibelius-Akademin

Teaterhögskolan

Mål

Insatsområdena i utvecklingsplanen för utbildning och forskning för 2003-2008

- säkerställa den utbildningsmässiga grundtryggheten
- förbättra utbildningens kvalitet och verkningsfullhet
- förbättra effektiviteten i utbildningssystemet
- effektivisera genomströmningen i utbildningen
- öka samverkan mellan utbildningen och arbetslivet
- stödja barn och unga
- främja utbildningsmöjligheterna för vuxna
- stärka forskningsverksamheten
- utveckla undervisningen och inlärningsmiljöerna
- främja det internationella samarbetet
- främja jämlikhet och förhindra utslagning samt
- främja utbildningen för invandrare

I fråga om universitetens utbildning och forskning ligger huvudvikten dessutom bl.a. på att

- reformera examensstrukturen och utveckla undervisningen
- utveckla antagningen av studerande
- förbättra de regionala verkningarna
- utveckla kvaliteten på utbildningen och kvalitetssystemen
- främja utbildningens och forskningens internationalisering
- stärka forskarutbildningen
- utveckla utvärderingen av forskningsverksamhetens kvalitet och verkningsfullhet.

Gemensamma mål för universitetsväsendet

Genomslagskraft och kvalitetsledning

I den vetenskapliga forskning som bedrivs i universiteten betonas en högklassig, internationellt konkurrenskraftig och etiskt hållbar forskning. Universiteten stärker förutsättningarna för en professionell forskarkarriär. Forskarskolorna utvecklas så att de bildar den viktigaste kanalen till doktorsexamen.

Universiteten effektiviserar och ökar samarbetet och nätverksbildningen på internationell nivå. Universiteten ökar samarbetet med Ryssland och stärker sakkunskapen i fråga om Ryssland. Universiteten ökar sitt undervisningsutbud på engelska inom sina styrkeområden och fäster särskild vikt vid undervisningens och undervisningsmetodernas kvalitet. Undervisningen i finska/svenska och i Finlands kultur för utländska examensstuderande utökas.

Universiteten stärker grundförutsättningarna för forskning och undervisning genom att utveckla biblioteks- och informationstjänster till stöd för dem samt sin infrastruktur inom informations- och kommunikationstekniken. Universiteten utvecklar utbudet av virtuell undervisning som ett led i arbetet för att utveckla undervisningen.

Före 2006 inför universiteten på alla områden en individuell studieplan, som uppgörs tillsammans med den studerande. Universiteten bereder och verkställer den nya examensstrukturen i två steg och den nya dimensioneringen av studierna så att övergången till den nya strukturen kan ske smidigt höstterminen 2005. För dem som är verksamma i arbetslivet utvecklas fortbildning, lämplig utbildning som leder till examen och öppen universitetsundervisning.

Universiteten utvecklar sina kontakter med näringslivet genom att effektivisera sin affärskompetens, sin innovationsservice samt den kommersiella exploateringen av forskningsresultaten. Universiteten

stärker regionernas livskraft genom att bilda nätverk med de viktigaste aktörerna i regionerna.

Ledning och utveckling av de intellektuella resurserna

Universiteten utvecklar sin arbetsgemenskap så att deras konkurrenskraft som arbetsgivare förbättras och de anställdas arbetsförmåga och trivsel i arbetet ökar. Universiteten arbetar för jämlikhet i arbets- och vetenskapssamfundet.

Effektivitet i verksamheten

Universiteten utvecklar verksamhetens effektivitet och strukturer så att basresurserna kan ges en ny inriktning i syfte att förbättra förutsättningarna för undervisning och forskning och stärka insatsområdena.

Universiteten breddar sin finansieringsbas så att de utöver den direkta budgetfinansieringen även skaffar kompletterande finansiering. Den kompletterande finansieringen skall stödja universitetens grundläggande uppgifter och de mål som hänför sig till dem.

I syfte att utveckla antagningssystemet utarbetas ett åtgärdsprogram för att effektivisera tillträdet till studier, sänka åldern för studiestarten, minska antalet antagningsenheter och allmänt förenkla antagningsproceduren.

Undervisningens kvalitet och systemen för planering, styrning och uppföljning av studierna utvecklas så att genomströmningen effektiviseras och den tid det tar att avlägga examina förkortas i synnerhet inom det humanistiska, matematisk-naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdet.

Kvantitativa mål

Antalet nya studerande vid universiteten hålls på 2003 års nivå så, att 22 500 nya studerande antas årligen, den separata antagningen medräknad. Målet i fråga om studerande som övergår till examensstudier via den öppna universitetsundervisningen är 1 240 studerande per år.

Målet är att det avläggs i genomsnitt 14 064 högre högskoleexamina och 1 450 doktorsexamina vid universiteten under 2004-2006. Av dem som avlägger grundexamen studerar årligen 5 415 studerande utomlands under mer tre månader. Målet för den öppna universitetsundervisningen är 20 000 kalkylerade helårsstudieplatser.

Resurser

I statsbudgeten anvisades universiteten 1,22 miljarder euro i omkostnader. Nivån på universitetens basfinansiering bevarades och den extra finansieringen riktades till riksomfattande utvecklingsprojekt, såsom informationssamhällsprojekt, utveckling av inlärningsprocesser och studiemiljöer samt förbättring av forskningsförutsättningarna. I enlighet med lagen om utveckling av högskoleväsendet ökade omkostnadsanslaget för universitetsväsendet 2005 med 20 milj. euro utöver kostnadsverkningarna av löneförhöjningarna. Universitetens omkostnader ökade som helhet med 23,9 milj. euro.

Universiteten breddade sin finansieringsbas genom att utöver den direkta budgetfinansieringen skaffa kompletterande finansiering uppgående till 694 miljoner euro. Den kompletterande finansieringen består i betydande grad av nationell konkurrensbaserad forskningsfinansiering samt samfinansierad verksamhet, avgiftsbelagd verksamhet, donationer samt sponsorfinansiering.

Kvalitet och kvalitetssäkring vid universiteten

Universitetens kvalitetssäkringssystem och möjligheterna att jämföra dem internationellt utvecklades så att deras interna kvalitetssäkringssystem uppfyller de europeiska kraven före 2007. Åtgärder för att åstadkomma en hög kvalitet i verksamheten var bl.a. att stödja spets- och kvalitetsenheterna inom utbildning, vuxenutbildning, forskning och konstnärlig verksamhet, effektivisera utvärderingen och kvalitetsarbetet samt utnyttja utvärderingsresultaten vid utveckling av universitetens verksamhet.

Det internationella samarbetet gällande kvalitetssäkringen i universiteten vid uppföljningen av Bolognaprocessen och i ENQA-nätet fortsatte. ENQA blev år 2005 en förening, dvs. European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA), och är ett gemensamt organ för de europeiska organisationer som koncentrerat sig på utvärdering av den högre utbildningen. ENQA förmedlar information om aktuella frågor och god praxis i fråga om utvärdering på högre nivå, publicerar rapporter och nyhetsblad samt ordnar seminarier.

Utvecklingen av universitetens kvalitetssäkringssystem har fortsatt i samarbete med universiteten och Rådet för utvärdering av högskolorna. År 2005 inleddes bl.a. en pilotauditering av Kuopio universitet. På utvärderingsrådets initiativ genomfördes sex uppföljningsutvärderingar som baserade sig på tidigare utvärderingar (året för den tidigare utvärderingen inom parentes): Undervisning på främmande språk (1999), studiehandledning (2001), maskinteknik (2001), öppen universitetsundervisning (2002), universitetens magisterprogram (2002), medie- och kommunikationsbranschen (2002). Doktorandutbildningen utvärderades åren 2004-2006 och en utvärderingsrapport offentliggjordes i januari 2006.

Universiteten deltog i en av OECD organiserad tematisk utvärdering av högskolesystemet. Jyväskylä universitet och Jyväskylä yrkeshögskola deltog i OECD:s utvärdering av högskolornas regionala verkningar. Utvärderingen omfattade 12 länder. Utvärderingen startade i slutet av året och resultaten finns tillgängliga under 2006.

Rådet för utvärdering av högskolorna utnämnde följande kvalitetsenheter inom utbildning:

Helsingfors universitet

- Institutionen för allmän statslära
- Institutionen för finska språket
- Institutionen för slavistik och baltologi

Joensuu universitet

- Skogsvetenskapliga fakulteten

Jyväskylä universitet

- Chydenius-institutet, vuxenutbildning för klasslärare
- Institutionen för fysik

Kuopio universitet

- Utbildningsprogrammet i medicin

Tammerfors universitet

- Historievetenskapliga institutionen

Uleåborgs universitet

- Avdelningen för process- och miljöteknik
- Institutionen för biologi
- Institutionen för odontologi

Åbo universitet

- Juridiska fakulteten
- Psykonet (med Helsingfors, Joensuu, Jyväskylä och Tammerfors universitet samt Åbo Akademi)

Vasa universitet

- Institutionen för ledarskap

Tekniska högskolan

- Grundundervisningen i databehandling

Villmanstrands tekniska universitet

- Avdelningen för produktionsekonomi

Svenska handelshögskolan

- Huvudämnet företagsledning och organisation

Konstindustriella högskolan

- Medielaboratoriet

Teaterhögskolan

- Institutionen för ljus- och ljudplanering

Sibelius-Akademien

- Avdelningen för folkmusik

**Centralkommissionen för konst
utnämnde följande spetsenheter
inom konstnärlig verksamhet:**

Bildkonstakademin:

- Avdelningen för rum-tidkonst

Konstindustriella högskolan:

- Avdelningen för utrymmes- och möbeldesign

Tammerfors universitet:

- Institutionen för skådespelarbete

**Finlands Akademi utnämnde
följande spetsforskningsenheter:**

Helsingfors universitet:

- Antikens och medeltidens grekiska dokument, arkiv och bibliotek
- Ekonomiska strukturer och ekonomisk tillväxt (RAKA)
- Forskningscentralen för aktivitetsteori och forskning i utvecklande arbete
- Forskningsenheten för förändringar och variation inom det engelska språket
- Forskningsenheten för mikrobiltillgångar
- Forskningsenheten för växtmolekylärbiologi och skogsträdens bioteknik
- Forskningsgruppen för bioenergetik
- Forskningsgruppen för metapopulationsbiologi
- Forskningsprogrammet för cancerbiologi
- Forskningsprogrammet för strukturvirologi
- Forskningsprogrammet för utvecklingsbiologi
- Programmet för molekylär neurobiologi

Helsingfors universitet och Jyväskylä universitet:

- Forskningsenheten för mental historia
- Geometrisk analys och matematisk fysik

***Helsingfors universitet, Kuopio universitet,
Tammerfors tekniska universitet, Tekniska
högskolan och Uleåborgs universitet:***

- Forskningsgruppen för styrd nybildning av vävnader samt medicinska, odontologiska och veterinärmedicinska biomaterial

Helsingfors universitet och Åbo Akademi:

- Forskningsenheten för den tidiga judiska och kristna ideologins tillblivelse

Helsingfors universitet och Tekniska högskolan:

- Forskningsenheten Från data till kunskap

***Helsingfors universitet, Kuopio universitet
och Meteorologiska institutionen:***

- Forskningsenheten för atmosfärens och klimatförändringens fysik, kemi och biologi

***Helsingfors universitet, Tekniska högskolan
samt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt:***

- Helsingfors hjärnforskningscentral (HBRC)

***Helsingfors universitet, Folkhälsoinstitutet
och Anstalten för veterinärmedicin
och livsmedel (EELA):***

- Spetsforskningsenheten för analys av hälsorisker i miljön

***Helsingfors universitet, Folkhälsoinstitutet
och Folkhälsan:***

- Forskningsenheten för sjukdomsgener

Joensuu universitet:

- Forskningsenheten för skogsekologi

Jyväskylä universitet:

- Evolutionsekologi
- Forskningsinstitutet för kärn- och materialfysik, fysiska institutionen vid Jyväskylä universitet
- Människans utveckling och dess riskfaktorer

Kuopio universitet:

- Forskningsenheten för kärlsjukdomar och typ 2-diabetes

Tammerfors universitet och Helsingfors universitet:

- Forskningsenheten för mitokondriernas biogenes och mitokondriesjukdomar (FinMIT)

Uleåborgs universitet:

- Enheten för kollagenforskning

Uleåborgs universitet och Helsingfors universitet:

- Enheten för populationsgenetiska analyser

Åbo universitet:

- Cellrörelser, BioCity
- Mannens reproduktionshälsa

Åbo Akademi:

- Centret för processkemi
- Formella programmeringsmetoder

Tammerfors tekniska universitet:

- Forskningsgruppen för signalbehandling
- Institutionen för hydraulik och automatik

Tekniska högskolan:

- Forskningscentralen för datorbaserad vetenskap och teknik
- Forskningsenheten för neurala nät
- Forskningsenheten för smart och ny radio (SMARAD)
- Forskningsgruppen för beräkningsfysik (COMP)
- Lågtemperaturlaboratoriet, enheterna för fysik och hjärnforskning

***Tekniska högskolan, Helsingfors universitet
och Åbo universitet:***

- Forskningsgruppen för bio- och nanopolymerer

Statens tekniska forskningscentral:

- Industriell bioteknik

**Följande universitet är universitet
med kvalitativ vuxenutbildning:**

Helsingfors universitet

Jyväskylän universitet

Uleåborgs universitet

Vasa universitet

Konstindustriella högskolan

**Undervisningsministeriet utnämnde följande
spetsenheter inom konstnärlig verksamhet:**

Bildkonstakademin:

- Avdelningen för rum-tidkonst

Konstindustriella högskolan:

- Avdelningen för utrymmes- och möbeldesign

Tammerfors universitet:

- Institutionen för skådespelararbete

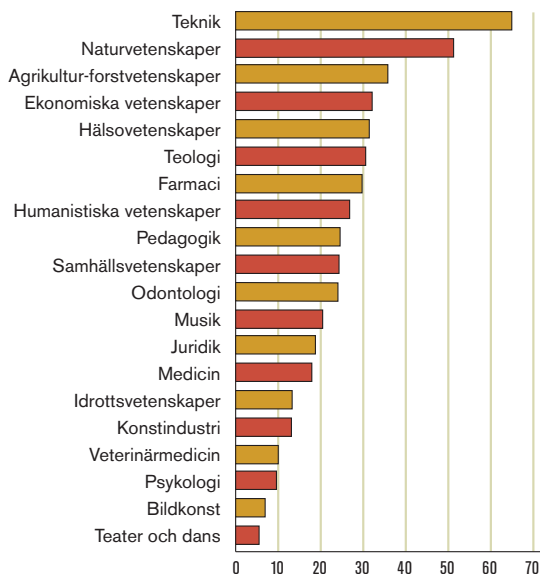
Antagning av studerande och grundutbildning

Antagningen reformerades

Ett centralt mål vid utvecklingen av antagningen av studerande till universiteten är att effektivisera tillträdet till studier. De viktigaste åtgärderna är bl.a. att förenkla urvalsproven, förenhetliga poängsättningssystemen, utöka antagning på basis av betyg, gallra antagningsenheter och öka samarbetet. Tillträdet till studier främjas så att de studerande som avslutat sin utbildning på andra stadiet samma år skall utgöra 50 % av de nya studerande före utgången av 2006 och 55 % före utgången av 2008. År 2005 var andelen s.k. nya studenter av dem som mottog en studieplats i genomsnitt 36 %. Skillnaderna mellan utbildningsområdena var stor. Bäst uppnåddes målet inom det tekniska utbildningsområdet.

Universiteten, Utbildningsstyrelsen och undervisningsministeriet inledde samarbete för att bygga upp ett system för gemensam ansökan till universiteten. Målet är att systemet införs i två faser; den fas som innehåller elektronisk ansökan tas i bruk från och med antagningen för läsåret 2008-2009

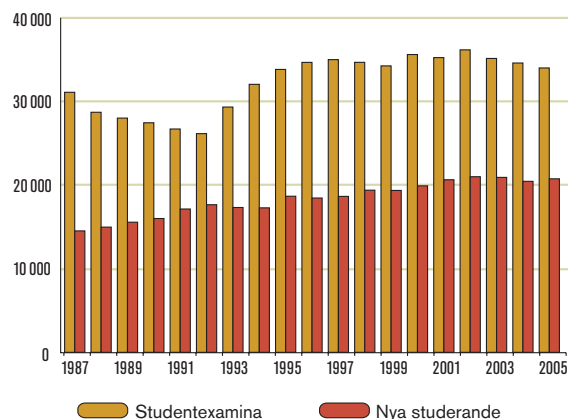
Figur 1 Antagningen av studerande 2005
Andelen antagna av de sökande enligt utbildningsområde*

* Varje sökande har beaktats endast en gång på utbildningsområdet, en person kan förekomma på olika utbildningsområden mer än en gång

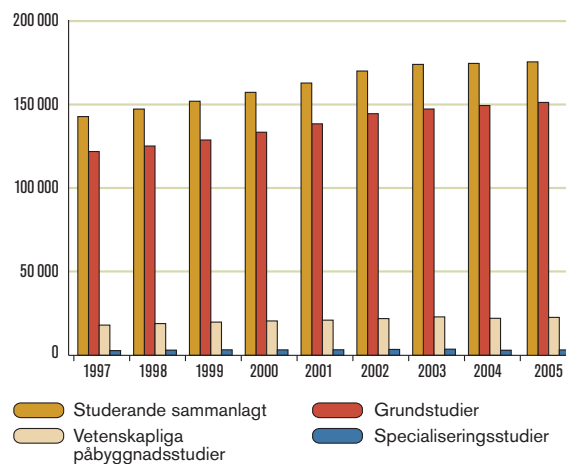
Källa: Utbildningsstyrelsen

Figur 2 Studentexamina 1987-2005 och alla nya studerande vid universiteten

Källa: KOTA, Statistikcentralen och Studentexamensnämnden

Figur 3 Studerande vid universiteten 1997-2005*

* Innehåller både närvara- och frånvaroanmälda studerande
Åren 1997-2003 anges antalet studerande enligt läget 31.12.
Sedan 2004 anges antalet studerande enligt läget 20.9.

Källa: KOTA

och hela systemet från och med antagningen för året 2010-2011.

Inom ekonomiska vetenskaper genomfördes ett projekt med samordnad antagning. Också inom det pedagogiska området, det samhällsvetenskapliga området och delvis vid antagningen av utlänningar inleddes planeringen av en reform för samordnad antagning. Undervisningsministeriet stödde universitetens utvecklingsåtgärder genom att anvisa projektfinansiering för utvecklingsprojekt kring antagningen.

Över 163 600 ansökningar inlämnades till universiteten. 96 500 sökande deltog i universitetens urvalsprov, av vilka över 28 200 antogs. Av de antagna var 56,5 % kvinnor. Inemot 20 800 nya studerande inledde sina studier hösten 2005. Av dem som tog emot en studieplats vid ett universitet var 27 % 19 år eller yngre.

Examensreformen verkställdes

En ändring av universitetslagen som gällde examensreformen (715/2004) och en statsrådsförordning

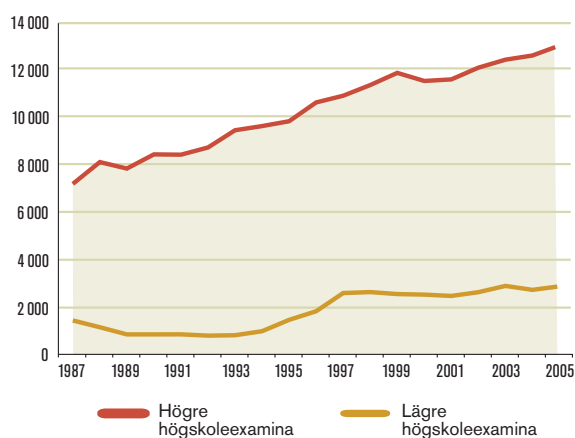
om universitetsexamina (794/2004) med stöd av den trädde i kraft 1.8.2005. En övergång till en examensstruktur i två steg skedde på alla andra utbildningsområden utom det medicinska och odontologiska området.

En ändring av universitetslagen som gällde studierätt (556/2005) trädde i kraft 1.8.2005. I lagen anges de målsatta tiderna för lägre högskoleexamen (180 studiepoäng / 3 år) och för högre högskoleexamen (120 studiepoäng / 2 år) vid universitet. Enligt lagen skall universiteten ordna undervisningen och studiehandledningen så att de studerande kan avlägga examina inom den målsatta tiden.

Syftet med lagändringarna är att förbättra kvaliteten på undervisningen, examina och studiehandledningen och den vägen förbättra genomströmningen och förkorta studietiden för examen. Examensstrukturen i två steg förbättrar de finländska examinas internationella jämförbarhet.

I juni 2005 och i december 2005 gav undervisningsministeriet förordningar om de magisterprogram som inleddes år 2005 och 2006. I förordning-

Figur 4 Lägre och högre högskoleexamina 1987-2005

Källa: KOTA

arna godkändes totalt 86 magisterprogram, av vilka 56 var engelskspråkiga.

Genomförandet av åtgärdsprogrammet för att förkorta studietiderna vid universiteten fortsatte. Åtgärder för att främja studierna beaktades också i examensreformen, bl.a. så att dimensioneringen av studierna och studieperioderna reformerades och individuella studieplaner infördes. Vid universiteten pågick utvecklingsprojekt för att främja studierna. Det mest omfattande var projektet färdig på fem år (w5w), som berörde 12 universitet. Under resultatavtalsperioden 2004-2006 allokeras sammanlagt ca 6 milj. euro per år till projekt för utveckling av undervisningen och studiehandledningen vid universiteten. Universiteten anvisades också resultatbaserad finansiering utgående ifrån hur väl studieprocesserna löper.

Den virtuella undervisningen stärktes

Det virtuella universitetet fortsatte utveckla den nätbaserade undervisningen och tjänsterna på nätet. Universiteten och nätverken mellan dem erbjöd de studerande hundratala nätkurser där tiotusentals studieveckor genomfördes. Universitetens personal erbjöds pedagogiskt och tekniskt stöd samt fortbildning. År 2005 understödde undervisningsministeriet genomförandet av det virtuella universitetet och främjandet av informationssamhällsfärdigheterna i universiteten med sammanlagt ca 9 milj. euro.

Serviceenheten för det virtuella universitetet stödde universiteten och deras projekt kring det virtuella universitetet genom att utveckla instrument, ge information och ordna utbildning. Alla universitet har tillgång till tjänsterna via det virtuella universitetets portal. En strategi för det virtuella universitetet i Finland för 2005-2010 blev klar och arbetet för att etablera organisationen startade.

Examina och studerande

Antalet universitetsstuderande ökade något jämfört med året innan. Det totala antalet närvarande studerande vid universiteten var ca 160 100, av vilka 136 700 studerade för en grundexamen och drygt 20 600 för en påbyggnadsexamen. Antalet övriga studerande uppgick till 2800. Sammanlagt var 176 000 examensstuderande inskrivna vid universitetet, de frånvarande medräknade. Av de studerande var 53,7 % kvinnor.

År 2005 avlades 12 920 högre högskoleexamina. Jämfört med föregående år ökade antalet magisterexamina med 2,6 %. Målet i fråga om antalet magisterexamina för 2004-2006 (14 064) uppnåddes fortfarande inte trots den positiva utvecklingen i antalet examina. Studietiden var i genomsnitt 6,0 år (medianvärde). Sammanlagt avlades över 2 900 lägre högskoleexamina, vilket är 7 % mer än föregående år.

Vetenskaplig påbyggnadsutbildning

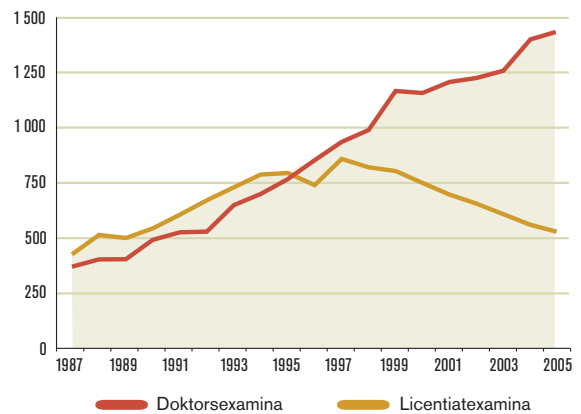
Forskarutbildningen utvecklades

År 2005 hade det gått tio år sedan systemet med forskarskolor infördes. Arbetet har gått vidare mot de mål som upplevdes som de viktigaste år 1995, dvs. att höja kvaliteten på forskarutbildningen och göra påbyggnadsutbildningen mer planmässig, förkorta den tid som åtgår till doktorsavhandlingen och sänka disputationens ålder, effektivisera samarbetet mellan forskningsgrupperna och öka det internationella utbildnings- och forsknings-samarbetet. Enligt utvärderingar har systemet med forskarskolor gjort påbyggnadsutbildningen mer systematisk och effektiv samt utökat de internationella utbildningsställfällena och forskningssamarbetet. Av de doktorer från forskarskolorna som nu finns i arbetslivet hade ca 30 % avlagt doktorsexamen innan de fyllde 30 år.

År 2005 hade universiteten 114 forskarskolor med finansiering från undervisningsministeriet. I dem studerade ca 4 500 forskarstuderande på heltid. Av forskarstuderandena fick 1 426 finansiering via undervisningsministeriet. Merparten av forskarskolorna fungerar i form av nätverksprojekt som är gemensamma för flera universitet. För samordningen svarar 15 universitet. Alla universitet medverkar i nätverket.

Det åttonde riksomfattande projektet gällande forskarskolor startades. På basis av Finlands Akademis förslag fattade undervisningsministeriet i juli 2005 beslut om vilka forskarskolor som startar i början av 2006.

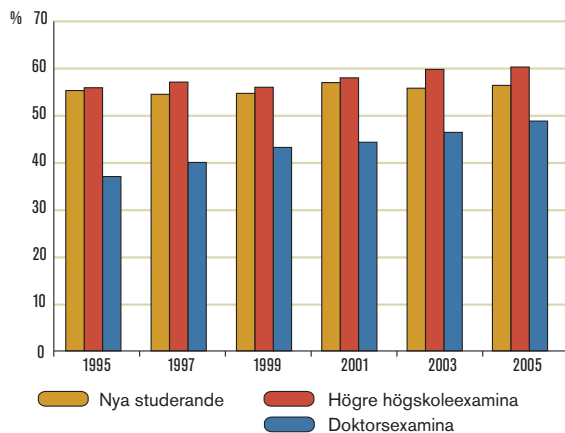
Figur 5 Licentiat- och doktorsexamina 1987-2005

Källa: KOTA

Vetenskapsområde	forskar-skolor	Delen av forskarstudie-platserna (%)
naturvetenskap och teknik	45	43,3
bio- och miljövetenskaper	13	15,2
kultur och samhällsvetenskaper	40	24,3
hälsovetenskaper	16	17,2

Figur 6 Kvinnor (%) av nya studerande, högre högskoleexamina och doktorsexamina 1995-2005

Källa: KOTA

Antalet doktors- examina ökade

Antalet doktorsexamina fortsatte att öka. År 2005 var ökningen 1,6 % större än året innan. Målet 1 450 examina per år för 2004-2006 uppnåddes nästan. Under 2005 avlades 1 422 doktorsexamina mot 1 399 året innan. Antalet avlagda licentiat-examina var 533 mot 558 föregående år.

Forskning

Forskningsfinansieringen utvecklades i positiv riktning

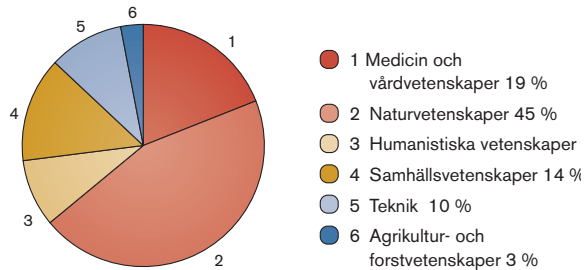
Den positiva utvecklingen i fråga om forsknings-resurserna fortgick. Forskningspersonalens andel av den sysselsatta arbetskraften är den högsta i OECD-länderna, dvs. ca 2 %. En tillräcklig storlek och nivå på forskarkåren har säkrats genom långsiktiga satsningar på forskarutbildningen. Antalet doktorsexamina har så gott som fördubblats under de senaste tio åren. År 1995 avlades 765 examina medan antalet år 2005 uppgick till 1 422.

Utgifterna för forsknings- och utvecklingsverksamhet i förhållande till bruttonationalprodukten hör till de högsta i OECD-länderna (3,51 % år 2004). Även den offentliga FoU-finansieringens andel av bruttonationalprodukten är av toppklass internationellt sett.

Undervisningsministeriet allokerade den ökning av den offentliga forsknings- och utvecklingsfinansieringen som regeringen fattat beslut om till den konkurrensbaserade forskningsfinansiering som delas ut av Finlands Akademi och till universitetens basfinansiering. Deras sammanlagda andel av den offentliga forsknings- och utvecklingsfinansieringen var 42 % år 2005.

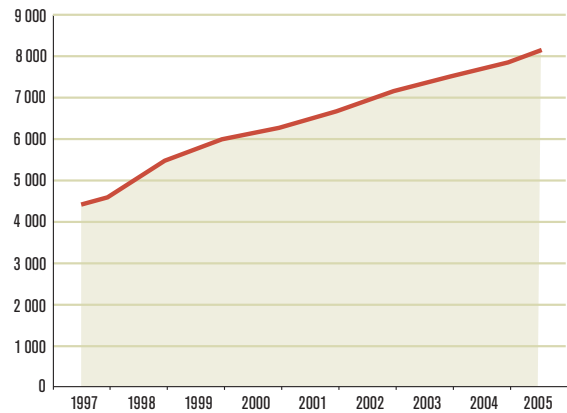
I budgeten för 2005 omfattade Finlands Akademis fullmakt att bevilja finansiering för forskningsprojekt sammanlagt 175,6 milj. euro, vilket var 3 milj. euro mer än föregående år. Via Akade-

Figur 7 Finlands Akademis beslut om forskningsfinansiering enligt vetenskapsområde 2005

Källa: Finlands Akademi

Figur 8 Utvecklingen av forskningspersonalens* volym 1997-2005

* Inklusive forskarstuderande i forskarskolorna Källa: KOTA

mins forskningsfinansiering understöddes både för Finland viktiga branscher och aktuella forskningsprojekt och nya tillväxtområden. Detta skedde bl.a. genom att två nya tidsbestämda forskningsprogram startades. Med forskningsfinansieringens hjälp främjades också forskarskolornas internationalisering samt utvecklingen av forskarkarriären efter doktorsexamen och tjänstestrukturen.

I syfte att främja vetenskapen, öka forskningsresultatens synlighet samt främja växelverkan mellan vetenskapen och samhället delade undervisningsministeriet år 2005 ut 9,8 milj. euro i prövningsbaserade statsunderstöd.

År 2005 finansierades sammanlagt 42 spetsforskningsenheter via Finlands Akademis program för spetsforskningsenheter. Den totala finansieringen via spetsenhetsprogrammet uppgår till sammanlagt 33 milj. euro under 2002-2007.

Under 2005 startade nya fyraåriga forskningsprogram vid Finlands Akademi: forskningsprogrammet i affärskunnande (LIIKE2), det neurovetenskapliga forskningsprogrammet (NEURO) och forskningsprogrammet Datatekniska lösningar inom maskin-, byggnads- och automationsteknik (KITARA).

I enlighet med ett beslut av en uppföljningsgrupp som hade tillsatts för den utvärdering som

blev klar 2002 förlängdes den biotekniska finansieringen till 2004-2006. Arbetsgruppen Bioteknik 2005, som hade berett ett utvecklingsprogram för den biotekniska forskningen, överlämnade sin promemoria i december.

De åtgärder som en breddning av nationalbibliotekets verksamhetsområde förutsätter, bl.a. revidering av författningar och styrpraxis, bereddes i en uppföljningsgrupp. De vetenskapliga bibliotekens och arkivens digitaliseringsprojekt och utvecklingen av elektronisk långvarig förvaring stöddes.

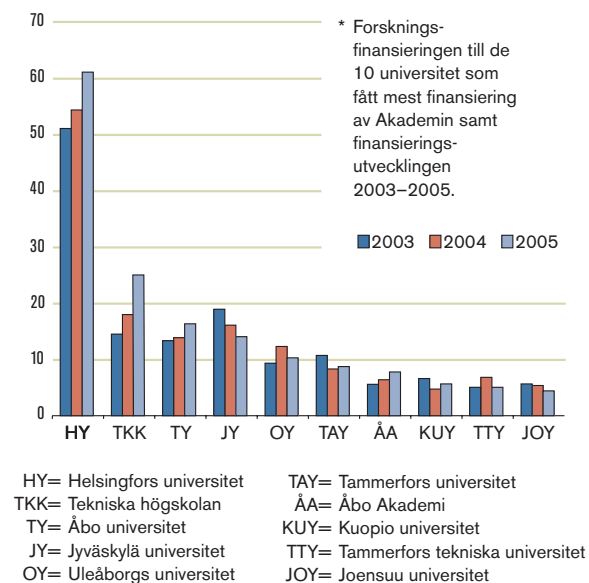
Ett mångårigt historiskt projekt, J.V. Snellmans samlade verk i 24 band, blev klart lagom inför J.V. Snellmans 200-årsjubileum.

Undervisningsministeriet finansierade centralt gemensamma tjänster för vetenskaplig beräkning samt därtill datanätet Funets tjänster för alla högskolor. För det praktiska genomförandet svarade IT-centret för vetenskap CSC. Centret ökade sin beräkningskapacitet avsevärt genom att skaffa en ny server och bredda sin klusterkapacitet.

Forskningsystemet utvärderades

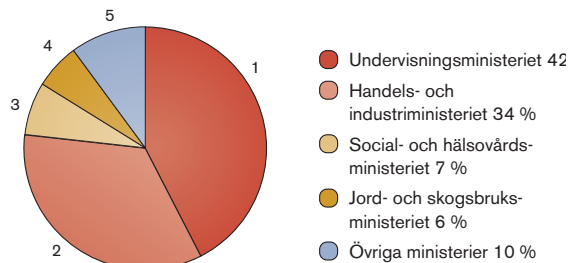
Statsrådet fattade den 7 april 2005 ett principbeslut om strukturell utveckling av det offentliga forsk-

Figur 9 Finlands Akademis forskningsfinansiering enligt universitet 2003-2005 (*), milj. €

Källa: Finlands Akademi

Figur 10 Statens FoU-finansiering enligt förvaltningsområde år 2005 totalt 1 583 milj. €

Källa: Statistikcentralen

ningssystemet. Principbeslutet siktar på att utveckla hela det offentliga forskningssystemet som en helhet, stärka internationaliseringen i forskningsverksamheten och kontinuerligt förbättra kvaliteten. Ett program för genomförandet av principbeslutet startades och en ny förordning om vetenskaps- och teknologirådet utfärdades 27.10.2005.

Finlands Akademi utförde följande utvärderingar: Forskningsprogrammet Hälsofrämjande (TERVE), forskningsprogrammet Hållbar användning av naturresurser (SUNARE), forskningsprogrammet Svenskt i Finland - finskt i Sverige och en utvärdering av nivån och forskningsmiljön när det gäller forskningen i ekonomiska vetenskaper i Finland. En rapport av uppföljningsgruppen för internationell utvärdering av geovetenskaper blev klar i juni 2005. Hösten 2005 utfördes en internationell utvärdering av Arkivverket.

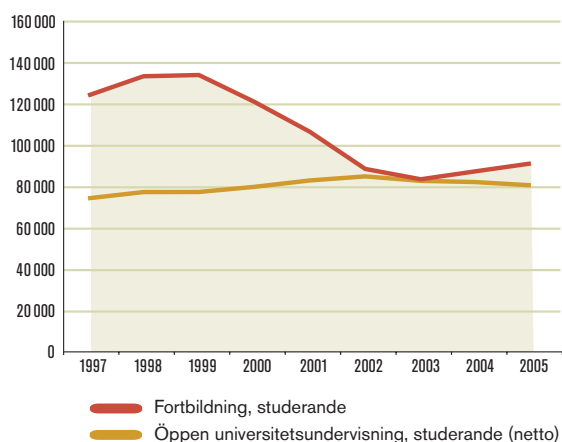
En arbetsgrupp lade fram ett förslag till god praxis inom doktorandutbildningen. Genom en omfattande enkät riktad till forskarstuderandena deltog man i en internationell jämförande undersökning. Via en enkät stöddes också den internationella utvärdering av doktorandutbildningen som samordnades av Rådet för utvärdering av högskolorna.

Öppen universitets- undervisning och fortbildning

Universitetens roll som anordnare av öppen universitetsundervisning var fortfarande stark och undervisning gavs på nästan alla utbildningsområden, men den sjunkande trend som varat redan ett par år syntes tydligt i verksamheten. Nästan alla nyckeltal för den öppna universitetsundervisningen, dvs. antal studerande samt erbjuda och fullgjorda studiepoäng, sjönk med 5-7 % jämfört med året innan. Antalet studerande som antogs till examensinriktade studier på basis av sina studier inom det öppna universitetet hölls fortfarande på samma nivå. År 2005 var antalet 682 studerande, vilket är närmare 55 % av det totala mål som universiteten uppställt för denna utbildningsväg. De äldres universitet ökade däremot i popularitet, antalet deltagare var 10 % mer än föregående år. Genom ett utökat utbildningsutbud i form av magisterprogram utökade universiteten möjligheterna för vuxna att avlägga universitetsexamen.

Den sjunkande trend som varit rådande inom fortbildningen i flera år verkar ha stannat upp. Det ordnades närmare 4 000 kurser, vilket är en ökning på knappt 10 %. Antalet deltagande uppgick till 95 000, vilket är ca 7 % fler än året innan. I synnerhet specialiseringsstudiernas andel i kursutbudet har vuxit, vilket torde vittna om att den långvariga fortbildningen fått en starkare ställning.

Figur 11 Antal studerande inom vuxenutbildningen 1997–2005

Källa: KOTA

Styrsystem och strukturell utveckling

Lagstiftningen reviderades

Genom lagen om ändring av universitetslagen (556/2005) bestämdes om målsatta tider för högskoleexamina, dvs. den tid inom vilken den studerande bör avlägga examen. Samtidigt ålades universiteten att ordna undervisningen så att studierna kan fullgöras inom den föreskrivna tiden.

Lagen om ändring av universitetslagen (715/2004) trädde i kraft 1.8.2005. Genom ändringen preciserades universitetens tredje uppgift, dvs. att samverka med det övriga samhället och främja den vetenskapliga och konstnärliga verksamhetens genomslagskraft i samhället.

Genom lagen om ändring av universitetslagen (715/2004), som trädde i kraft 1.8.2005, blev det obligatoriskt med en utomstående person som medlem i universitetets styrelse, något som tidigare varit en möjlighet. Efter ändringen skall minst en styrelsemedlem och högst en tredjedel av styrelsemedlemmarna utses bland personer som inte hör till universitetets personal eller studerande.

Lagen om ändring av statsbudgeten (1111/2004) trädde i kraft 1.8.2005. Genom ändringen gavs universiteten möjlighet att ensamt eller tillsammans med andra bilda s.k. universitetsbolag, vars vinst universitetet får behålla. Syftet med ändringen är att förbättra universitetens möjligheter att fullgöra sin tredje uppgift, dvs. samverka med det övriga samhället och främja den vetenskapliga och konstnärliga verksamhetens genomslagskraft i samhället.

Genom lagen om ändring av universitetslagen (715/2004) gavs universiteten möjlighet att anta studerande för att avlägga enbart högre

högskoleexamen, vilket möjliggör särskilda magisterprogram. Ändringen trädde i kraft 1.8.2005.

Genom lagen om ändring av universitetslagen (715/2004), som trädde i kraft 1.8.2005, ändrades bestämmelsen om undervisnings- och examensspråken så att universitetet som examensspråk kan använda något annat språk utöver finska eller svenska.

Grundförutsättningarna för forskning och undervisning stärktes

Statsrådets principbeslut om strukturell utveckling av det offentliga forskningssystemet styr universitetens utvecklingsarbete under de närmaste åren. I anslutning till undervisningsministeriets produktivhetsprogram har det vidtagits åtgärder som syftar till att utveckla strukturerna och ordna verksamheten inom universitetsväsendet på ett sätt som ökar universitetens produktivitet och stärker verksamhetens kvalitet och genomslagskraft.

Den arbetsgrupp som utvecklat resultatstyrningen mellan undervisningsministeriet och universiteten och grunderna för hur omkostnadsfinansieringen utformas för 2007-2009 slutförde sitt arbete i september. I förslaget flyttas tyngdpunkten i finansieringsmodellen för att stärka förutsättningarna för forskningen, forskarutbildningen och internationaliseringen. Kvalitet och genomslagskraft är frågor som lyfts fram mer än tidigare. Som ett led i arbetet med att utveckla resultatstyrningssystemet fortsatte undervisningsministeriet utveckla data-

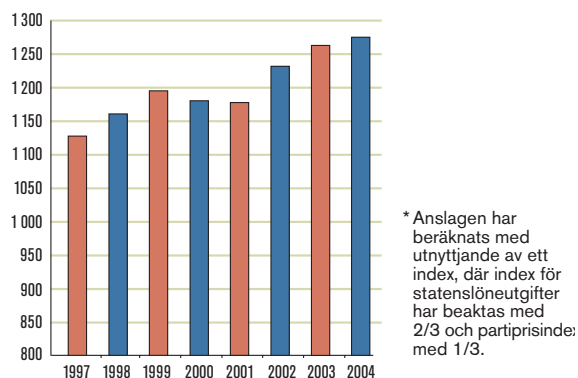
systemet (KOTA), som stöder styrningen och är till hjälp vid elektronisk kommunikation.

Undervisningsministeriet och universiteten förhandlade i april 2005 om resurserna för år 2006 och preciserade sina mål för 2004-2006. Universiteten fick skriftlig respons av undervisningsministeriet i fråga om verksamheten 2004.

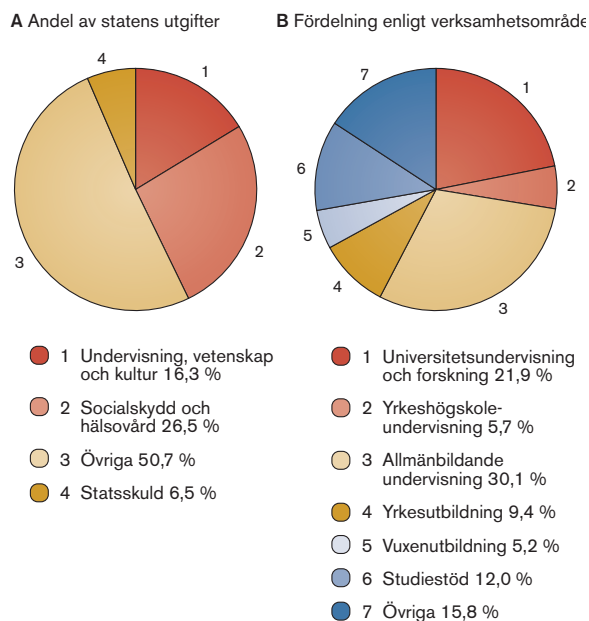
Nivån på basfinansieringen bibehölls och tilläggsfinansiering anvisades riksomfattande utvecklingsprojekt, såsom projekt som hänför sig till informationssamhället, utveckling av studieprocesserna och studiemiljöerna samt förbättring av forskningsförutsättningarna. Omkostnaderna ökade 2005 med totalt 23,9 milj. euro. Av omkostnaderna anvisades 29,5 milj. euro på basis av resultatutvärderingar. Av denna finansiering fördelades 21,7 milj. euro till kvalitets- och spetsenheter inom forskning, utbildning, vuxenutbildning och konstnärlig verksamhet. Med riksomfattande projektfinansiering (samlagt 51,9 milj. euro) understöddes också riksomfattande insatsområden, såsom projekt inom ramen för kunskapsstrategin för utbildning och forskning (9,9 milj. euro), projekt som gäller det virtuella universitetet (9,2 milj. euro), lärarutbildningsprojekt (10,9 milj. euro), projekt för främjande av studieprocesserna (4,6 milj. euro) samt projekt som gäller affärskompetens (1,8 milj. euro). Det nationella hälsoprojektet anvisades 7,4 milj. euro.

Projektfinansiering anvisades bl.a. projekt som genomför statsminister Vanhanens regerings politikprogram (informationssamhällsprogrammet, sysselsättningsprogrammet, politikprogrammet för företagsamhet och politikprogrammet för medbor-

Figur 12 Utvecklingen av universitetens omkostnader (milj. €) enligt uppgifterna i boksluten 1997–2004, den reala anslagsutvecklingen*

Figur 13 Anslag för undervisning, vetenskap och kultur (%) i statsbudgeten och tilläggsbudgeterna samt fördelningen av anslagen enligt verksamhetsområde 2005

garinflytande). Som exempel kan nämnas universitetens lärarutbildning där man startade ett projekt, samordnat av Tammerfors universitet, för att främja undervisningen och forskningen i fostran till företagssamhet. Ett projekt för att förstärka undervisningen och forskningen i medborgarinflytande startade med Helsingfors universitet som koordinator.

Utredningsmän kallades att granska universitetens ekonomiska och förvaltningsmässiga ställning och revideringen av den. Utredningen görs under 2006. Avsikten är att föreslå åtgärder med vilka universitetens ekonomiska befogenheter kunde förstärkas.

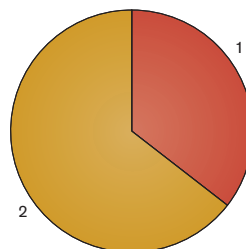
Verksamhetsbetingelserna förbättrades i och med tidsenliga lokaler

Under år 2005 togs inga nybyggnader i bruk. Det byggdes fortfarande nya lokaler vid universiteten, men byggarbetena gällde nu i högre grad ombyggnadsprojekt. Genom ombyggnadsarbetena utvecklades lokalernas nivå för att motsvara dagens krav inom universitetsundervisningen. De mest betydande ombyggnadsprojekten som färdigställdes under året var Avdelningen för kemi vid Tekniska högskolan, Avdelningen för maskinteknik vid Tekniska högskolan, Linnanmaa vid Uleåborgs universitet, Borealis-byggnaden vid Joensuu universitet och Forstvetenskapliga institutionen i Vik vid Helsingfors universitet.

Universiteten utvecklade sin förvaltning av lokalerna och byggverksamheten och främjade samtidigt

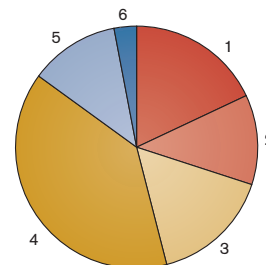
Figur 14

A Universitetens totalfinansiering 2005

- 1 Extern finansiering, totalt 694 milj. € 35,5 %
- 2 Budgetfinansiering och byggnadsinvesteringar, totalt 1 262 milj. € 64,5 %

B Universitetens externa finansiering enligt finansieringskälla 2005

- 1 Finlands Akademi 18 %
- 2 Tekes 12 %
- 3 Nationell finansiering från företag 16 %
- 4 Övrig nationell finansiering 39 %
- 5 EU 12 %
- 6 Övrig utländsk finansiering 3 %

en effektiv användning av lokalerna och kostnadsinbesparingar. Universiteten utarbetade egna lokalstrategier. Som ett samarbete mellan undervisningsministeriet, universiteten och Senatfastigheter började man sammanställa 5-10 års investeringsprogram för universitetens byggprojekt. I investeringsprogrammen ställs projekten i skyndsamhetsordning, vilket styr beredningen. Dessutom började man styra och tillämpa den strategibaserade granskning av lokalerna i universitetens nybyggnads- och ombyggnadsprojekt, dvs. den s.k. workplace-processen, som förutsattes i den av finansministeriet publicerade statliga lokalstrategin (Valtion toimitilastrategia).

Förhandlingar fördes om det nya lönesystemet

Syftet med det nya lönesystemet i universiteten är att främja rättvisa i avlöningen, förbättra universitetens konkurrenskraft som arbetsgivare i lönehänseende samt bidra till kompetensutveckling

hos personalen och uppmuntra de anställda till bättre arbetsprestationer samt utveckla chefs- och ledarskapet.

I det nya lönesystemet består lönen av en uppgiftsbaserad lönedel, som utgår ifrån hur krävande uppgifterna är, samt en personlig lönedel, som betalas för personens personliga arbetsinsats.

Ett förhandlingsresultat om universitetens nya lönesystem nåddes 16.12.2005. Enligt det skall det nya systemet träda i kraft 1.1.2006.

Utbildningsutbudet anpassades till samhällets behov

Universitetens utbildningsutbud höll sig på så gott som tidigare nivå. En nyinriktning av universitetsutbildningen skedde närmast i fråga om lärar- och läkarutbildningen. Universiteten inledde också nya, mångvetenskapliga magisterprogram för att svara mot arbetslivets behov.

Programmet från 2001 för kvantitativ ökning av lärarytbildningen på grund av lärarkårens åldersstruktur och det rätt stora antalet lärare utan formell behörighet fortsatte. Genom programmet utökas lärarytbildningen med ca 2 500 platser under 2004-2006. Programmet genomförs vid tio universitet. De största ökningarna gäller matematisk-naturvetenskapliga ämnen och språklärarytbildningen, speciallärarytbildningen och klasslärarytbildningen. Också lärarytbildningen för konstämnen och gymnastik, studiehandledarytbildningen och möjligheterna att bedriva pedagogiska

studier för lärare har utökats. Programmet siktar på att utvidga både den finskspråkiga och svenskspråkiga lärarytbildningen. På uppdrag av undervisningsministeriet gjorde Statistikcentralen år 2005 en riksomfattande insamling av uppgifter om lärare. Resultaten kommer att utnyttjas i arbetet för att prognostisera det kommande lärarbehovet.

Nybörjarplatserna i universitetens läkarutbildning har sedan 2002 höjts från 550 till 600. Den examensinriktade fortbildningen för läkare fortsatte vid Åbo universitet. Därtill fattades beslut om att öka antalet nybörjarplatser för tandläkare. Behovet av ökad utbildning för de övriga yrkesgrupperna inom social- och hälsovården granskades.

Affärskompetens som en del av ett fungerande innovationssystem samt utvecklingen av tjänster och företagsverksamhet stärktes programenligt i form av stöd för universitetens projekt.

Till stöd för den strukturella utvecklingen av universitetsväsendet lät man göra utredningar om organiseringen av samarbetsnätverken inom de ekonomiska vetenskaperna samt om nuläget och de framtida utvecklingsbehoven inom det juridiska utbildningsområdet. Därtill utsåg undervisningsministeriet en utredningsman för att utarbeta ett förslag till hur man av de tre konstuniversiteterna Bildkonstakademin, Konstindustriella högskolan och Teaterhögskolan skall kunna bilda ett högskolekluster för konstsektorn i huvudstadsregionen. Uppdraget omfattar också en granskning av möjligheterna att organisera Konstindustriella högskolans LUME-center i syfte att klarlägga dess riksomfattande ställning.

Internationellt och europeiskt samarbete

Den internationella konkurrenskraften stärktes

Genom examensreformen främjades också möjligheterna till internationellt samarbete mellan universitet. Universiteten startade en mängd engelskspråkiga magisterprogram enligt den nya examensstrukturen: 56 sådana togs med i undervisningsministeriets förordning.

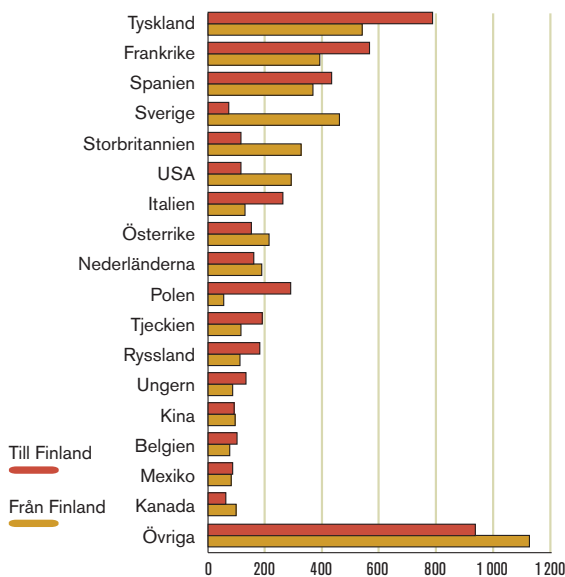
Fem universitet deltog i projektet Cross-Border University, där man utvecklar magisterprogram som ett nätsamarbete mellan finländska och ryska universitet. Via FIRST-programmet, som administreras av Centret för internationellt personutbyte CIMO, utökades samarbetet med Ryssland samt studerande- och lärarutbytet i riktning mot Ryssland. Även FIRST-programmet baserar sig på samarbetsnät mellan högskolorna.

Universiteten deltog i det internationella utvecklingssamarbetet t.ex. inom ramen för universitetsnätet UniPid i samarbete med utrikesministeriet och organisationer verksamma i Afrika söder om Sahara (CSIR, SADC, NEPAD). Universiteten deltog också i det utvecklingspolitiska samarbetet inom den högre utbildningen i det av CIMO administrerade nätprogrammet North-South.

Universiteten deltog aktivt i ansökningsomgångarna för EU:s sjätte ramprogram för forskning (2002-2006). Vid slutet av 2005 deltog finländare i över 800 projekt i det sjätte ramprogrammet. Universitetens andel av de finländska deltagarna utgjorde 33 %, forskningsinstitutens 27 % och företagens 31 %.

Våren 2005 lade kommissionen fram ett förslag till EU:s sjunde ramprogram för forskning (2007-

Figur 15 Utbytet av studerande vid universiteten 2005

Källa: CIMO

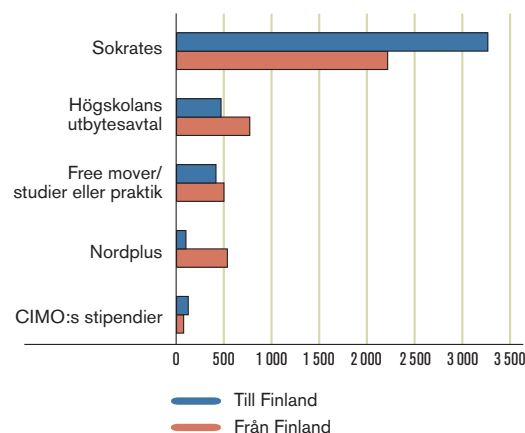
2013). Finlands internationella forskningspolitiska samarbete stärktes och de forskningspolitiska målen främjades i och med att Finland var med och påverkade det europeiska forskningsområdets utveckling och deltog i beredningen av det sjunde ramprogrammet för forskning och utveckling. Det mest betydande nya elementet i ramprogrammet ur universitetens synvinkel är programmet Idéer samt det europeiska forskningsrådet, som genomför programmet och kommer att finansiera en högkvalitativ grundforskning i Europa.

Antalet utländska examensstuderande ökade

Antalet utländska examensstuderande ökade med 6 % jämfört med året innan och utgjorde 4 949. Av dem uppgick de utländska doktorsexamensstuderandena till nästan 1 500. År 2004 avlades 559 utländska examina mot 509 året innan.

Under året studerade sammanlagt 4 497 finländska studerande för grundexamen utomlands, medan antalet föregående år var 4 077. Antalet studerande som kom till Finland ökade med 7,3 % jämfört med året innan. Sammanlagt 4 552 universitetsstuderande kom till Finland för att studera (året innan var de 4 242). Av de finländska forskarna och lärarna arbetade 3 050 i utländska högskolor under minst två veckors tid.

Figur 16 De största utbytesprogrammen 2005

Källa: CIMO

Samhällelig uppgift

Kompetensöverföring

Universitetens samhälleliga serviceuppgift vid sidan av forskning och undervisning preciserades i och med att lagen om ändring av universitetslagen (715/2004) trädde i kraft 1.8.2005. Genom ändringen ålades universiteten att samverka med det övriga samhället och främja den vetenskapliga och konstnärliga verksamhetens genomslagskraft i samhället.

Universiteten påverkade det finländska och internationella samfundet inte bara via forsknings- och utvecklingsverksamheten utan också via den yrkeskunniga arbetskraft de utbildar. Universiteten kartlade sitt kunnande och prioriterade sina insatsområden. Regionalt syns profileringen särskilt i sättet på vilket forsknings- och utvecklingsprojekten inriktas på universitetens kompetensområden.

Det blev möjligt för universiteten att ensamt eller tillsammans med andra bilda s.k. universitetsbolag, vars vinst universitetet får behålla. Ett universitet får också äga aktier i ett bolag som siktar på att främja kompetensöverföring eller att utnyttja innovationer kommersiellt. Universiteten lade fram fem förslag till bildande av universitetsbolag för undervisningsministeriet, men ingen ansökan bifölls. En del av universiteten placerade sina medel i forskningsbaserad företagsverksamhet, en del utvecklade sitt samarbete kring vetenskaps- och företagsparker.

Regional verkningsfullhet

I universiteten genomfördes ett program för universitetens regionala utveckling, vilket skall stärka universitetens genomslagskraft i samhället. Programmet infaller under 2004-2006. Inom ramen för

programmet startades många projekt utgående från universitetens och yrkeshögskolornas gemensamma regionstrategier från år 2002. År 2005 uppdaterade universiteten och yrkeshögskolorna dessa gemensamma regionstrategier. Högskolornas samarbete och nätverksbildning stärktes. Fyra universitet startade projekt för att utreda möjligheterna att inleda utbildnings- och annat samarbete med yrkeshögskolorna på sitt område.

Undervisningsministeriet fortsatte utveckla de sex universitetscentrumen. Utöver de regionala verkningarna spelar universitetscentrumen en roll vid stärkandet av samarbetet mellan universiteten. Universitetscentrumen beviljades ett anslag på 3 milj. euro för utveckling av inlärnings- och forskningsmiljöerna.

Universiteten levde upp till sin samhälleliga serviceroll bl.a. genom att delta i kompetenscenterprogram, regioncenterprogram samt projekt inom ramen för landskapsstrategierna. Försöken med s.k. landskapshögskolor i Lappland och Norra Österbotten fortsatte. Utbildningsprogrammen och landskapshögskolorna har svarat mot arbetslivets regionala behov, höjt den vuxna befolkningens utbildningsnivå samt främjat universitetens och näringslivets nätverksbildning.

Flera universitet använde strukturfondsmedel för att bygga upp sin infrastruktur i synnerhet i universitetscentrumen samt genomförde magisterutbildning och examensinriktad fortbildning som svarade mot de regionala behoven samt utvecklingsprojekt. I fråga om strukturfondsprogrammen visade det sig dock vara problematiskt att tolka bestämmelsen om de studerandes hemort. Som en praktisk följd av detta kunde nya magisterprogram inte längre inledas mot slutet av år 2005.

Sysselsättning

Sysselsättningssituationen bland dem som avlagt en universitetsexamen var så gott som oförändrad. Enligt Statistikcentralens uppgifter var arbetslöshetsnivån bland personer mellan 20 och 64 år som avlagt en högre högskoleexamen 4,2 % år 2004 (föregående år 4,3 %). Arbetslöshetsnivån bland personer mellan 20 och 64 år med forskarutbildning eller motsvarande utbildning var 2,9 % (föregående år 2,8 %). Sysselsättningen och placeringen i fortsatta studier bland dem som avlagt högre högskoleexamen och doktorsexamen var så gott som oförändrad jämfört med året innan. Av dem som hade avlagt högre högskoleexamen och dem som hade avlagt doktorsexamen under de tre föregående åren fick 92 % arbete eller kunde börja bedriva fortsatta studier.

Universiteten utvecklade verksamhet som främjar utexaminerades sysselsättning bl.a. genom att effektivisera sina rådgivnings- och handledningstjänster samt de studerandes praktik.

Statistik

- Universiteten 2005
- Antagningen av studerande 2005
- Universitetens fortbildning och öppen universitetsundervisning 1997-2005
- Utbildningsområdena 2005
- Statens forsknings- och utvecklingsanslag enligt organisation 1998-2005
- Finlands Akademis beslut om forskningsfinansiering enligt universitet 2005
- Universitetsanställda som arbetat utomlands och utländska forskar- och lärarbesök vid universiteten 1997-2005
- Undervisningspersonal 1997-2005
- Kvinnornas andel (%) av undervisningspersonalen 1997-2005
- Övrig personal 1997-2005
- Huvudsaklig sysselsättning 1994-2003 efter examen bland dem som avlagt en högre högskoleexamen
- Arbetslöshetsnivån 1992-2004 bland dem som avlagt en högre högskoleexamen eller genomgått forskarutbildning

Universiteten 2005

	Nya studerande* %		I grundstudier* %		I påbyggnadsstudier* %		Studerande totalt %		Högre högskole-examina %		Doktors-examina %	
Helsingfors universitet	3 831	18,4	29 199	21,4	5 187	25,1	35 331	22,1	2 322	18,0	378	26,6
Joensuu universitet	1 285	6,2	6 582	4,8	740	3,6	7 394	4,6	681	5,3	53	3,7
Jyväskylä universitet	2 039	9,8	11 603	8,5	1 498	7,3	13 101	8,2	1 346	10,4	109	7,7
Kuopio universitet	902	4,3	4 826	3,5	731	3,5	5 777	3,6	473	3,7	89	6,3
Laplands universitet	754	3,6	3 925	2,9	347	1,7	4 272	2,7	381	2,9	18	1,3
Tammerfors universitet	1 558	7,5	11 660	8,5	1 753	8,5	14 043	8,8	945	7,3	105	7,4
Uleåborgs universitet	1 967	9,5	12 596	9,2	1 656	8,0	14 592	9,1	1 333	10,3	130	9,1
Vasa universitet	638	3,1	4 070	3,0	341	1,7	4 411	2,8	358	2,8	16	1,1
Åbo universitet	1 816	8,7	12 346	9,0	1 985	9,6	14 889	9,3	1 085	8,4	137	9,6
Åbo Akademi	805	3,9	5 254	3,8	784	3,8	6 087	3,8	504	3,9	70	4,9
Tammerfors tekniska universitet	1 302	6,3	8 631	6,3	1 693	8,2	10 324	6,4	742	5,7	65	4,6
Tekniska högskolan	1 367	6,6	10 669	7,8	2 422	11,7	13 091	8,2	1 017	7,9	150	10,5
Villmanstrands tekniska universitet	764	3,7	4 284	3,1	479	2,3	4 763	3,0	492	3,8	35	2,5
Helsingfors handelshögskola	559	2,7	3 719	2,7	326	1,6	4 045	2,5	379	2,9	19	1,3
Svenska handelshögskolan	326	1,6	1 989	1,5	143	0,7	2 132	1,3	240	1,9	15	1,1
Åbo handelshögskola	318	1,5	1 882	1,4	215	1,0	2 097	1,3	225	1,7	8	0,6
Bildkonstakademin	40	0,2	216	0,2	15	0,1	231	0,1	24	0,2	2	0,1
Konstindustriella högskolan	265	1,3	1 546	1,1	161	0,8	1 707	1,1	158	1,2	10	0,7
Sibelius-Akademien	180	0,9	1 298	0,9	126	0,6	1 424	0,9	133	1,0	11	0,8
Teaterhögskolan	70	0,3	358	0,3	35	0,2	393	0,2	82	0,6	2	0,1
Totalt	20 786	100	136 653	100	20 637	100	160 104	100	12 920	100	1 422	100

* Uppgifterna om antalet studerande innehåller endast närvaroanmälda studerande ** Innehåller personal anställd med budgetmedel och personal anställd med externa

Antagningen av studerande 2005

	Sökande	Deltagare i urvalsprov	Antagna	Nya studerande*
Teologi	1 101	868	314	275
Humanistiska vetenskaper	24 025	14 700	3 716	3 038
Konstindustri	3 467	3 143	417	385
Musik	1 051	826	189	180
Teater och dans	1 620	1 603	82	70
Pedagogik	24 674	7 700	2 584	1 994
Idrottsvetenskaper	1 815	458	181	156
Samhällsvetenskaper	14 497	8 414	2 606	2 104
Psykologi	2 773	2 004	148	155
Hälsovetenskaper	2 522	1 236	506	441
Juridik	3 230	2 593	599	546
Ekonomiska vetenskaper	25 143	17 383	3 277	2 622
Naturvetenskaper	25 175	13 798	6 864	3 499
Agrikultur-forstvetenskaper	2 475	1 818	483	413
Teknik	22 273	14 085	4 919	3 895
Medicin	3 953	3 262	627	463
Odontologi	498	403	114	72
Veterinärmedicin	538	431	52	36
Farmaci	2 190	1 680	513	402
Bildkonst	629	66	42	40
Totalt	163 649	96 471	28 233	20 786

* Studerande som för första gången som ny studerande skriver in sig vid universitetet för att avlägga lägre eller högre examen. Innehåller närvaro- och frånvaroanmälda.

Källa: KOTA

	Under- visnings- personal **		Forsknings- personal **		Forskar- studerande i forskar- skolorna **		Övrig personal **		Bokslut 1 000 € (budget- medel)		Bokslut 1 000 € (externa medel)		
		%		%		%		%		%		%	
	1 790	21,2	1 499	23,1	388	24,3	3 726	26,2	304 010	24,1	190 866	27,5	Helsingfors universitet
	425	5,0	194	3,0	51	3,2	567	4,0	56 809	4,5	20 710	3,0	Joensuu universitet
	785	9,3	422	6,5	173	10,8	988	7,0	95 228	7,5	50 478	7,3	Jyväskylä universitet
	367	4,3	323	5,0	81	5,1	752	5,3	51 339	4,1	47 501	6,8	Kuopio universitet
	213	2,5	63	1,0	12	0,8	339	2,4	30 898	2,4	10 552	1,5	Lapplands universitet
	659	7,8	358	5,5	100	6,3	1003	7,1	84 436	6,7	43 837	6,3	Tammerfors universitet
	853	10,1	532	8,2	143	9,1	1426	10,0	125 676	10,0	56 740	8,2	Uleåborgs universitet
	191	2,3	43	0,7	7	0,4	221	1,6	21 972	1,7	6 105	0,9	Vasa universitet
	847	10,0	498	7,7	157	9,8	1 195	8,4	107 130	8,5	52 194	7,5	Åbo universitet
	370	4,4	242	3,7	84	5,3	537	3,8	47 621	3,8	28 474	4,1	Åbo Akademi
	365	4,3	674	10,4	122	7,6	745	5,2	68 222	5,4	44 271	6,4	Tammerfors tekniska universitet
	487	5,8	1134	17,4	214	13,4	1425	10,0	116 020	9,2	91 134	13,1	Tekniska högskolan
	247	2,9	300	4,6	25	1,6	297	2,1	35 063	2,8	21 543	3,1	Villmanstrands tekniska universitet
	160	1,9	73	1,1	18	1,1	248	1,7	24 835	2,0	11 138	1,6	Helsingfors handelshögskola
	104	1,2	17	0,3	8	0,5	92	0,6	12 782	1,0	2 788	0,4	Svenska handelshögskolan
	118	1,4	74	1,1	6	0,4	131	0,9	15 020	1,2	6 236	0,9	Åbo handelshögskola
	31	0,4	0	0,0	0	0,0	29	0,2	3 758	0,3	169	0,0	Bildkonstakademin
	159	1,9	45	0,7	3	0,2	253	1,8	27 053	2,1	6 339	0,9	Konstindustriella högskolan
	221	2,6	8	0,1	4	0,3	145	1,0	23 357	1,9	2 457	0,4	Sibelius-Akademien
	58	0,7	1	0,0	1	0,1	88	0,6	10 673	0,8	648	0,1	Teaterhögskolan
	8 450	100	6 500	100	1 597	100	14 207	100	1261 902	100	694 180	100	Totalt

terna medel

Källa: KOTA och Statistikcentralen

Universitetens fortbildning och öppen universitetsundervisning 1997–2005

	1997	1999	2001	2003	2 005
Fortbildning, kurser	4 923	5 382	4 764	3 636	3 841
- korta (- 5 dagar)	2 389	2 677	2 495	1 729	1 650
- specialiseringsstudier*	56	600	485	272	372
- övriga kurser	2478	2 105	1 784	1 635	1 819
studerande	124 296	134 227	106 726	83 685	94 159
(1 dag = 6 undervisningstimmar)	69 137	66 642	46 918	41 788	35 029
Öppen universitets- undervisning, studerande	74 440	77 522	83 106	82 918	80 058

* Från och med år 1998

Källa: KOTA

Utbildnings- områdena 2005

	Nya studerande		Närvarande studerande totalt		Lägre högskole-examina		Högre högskole-examina		Licentiat-examina		
		%		%		%		%		%	
Teologi	275	1,3	2 602	1,6	26	0,9	208	1,6	5	0,9	
Humanistiska vetenskaper	3 038	14,6	24 761	15,5	787	27,0	1 704	13,2	80	15,0	
Konstindustri	385	1,9	2 574	1,6	103	3,5	219	1,7	0	0,0	
Musik	180	0,9	1 424	0,9	20	0,7	133	1,0	4	0,8	
Teater och dans	70	0,3	424	0,3	13	0,4	82	0,6	0	0	
Pedagogik	1 994	9,6	13 688	8,5	475	16,3	1 583	12,3	38	7,1	
Idrottsvetenskaper	156	0,8	785	0,5	7	0,2	91	0,7	3	0,6	
Samhällsvetenskaper	2 104	10,1	16 704	10,4	320	11,0	1 253	9,7	69	12,9	
Psykologi	155	0,7	1 770	1,1	6	0,2	228	1,8	20	3,8	
Hälsovetenskaper	441	2,1	2 808	1,8	16	0,5	336	2,6	9	1,7	
Juridik	546	2,6	4 384	2,7	19	0,7	414	3,2	30	5,6	
Ekonomiska vetenskaper	2 622	12,6	17 675	11,0	321	11,0	1 733	13,4	19	3,6	
Naturvetenskaper	3 499	16,8	24 165	15,1	438	15,0	1 558	12,1	118	22,1	
Agrikultur-forstvetenskaper	413	2,0	3 341	2,1	13	0,4	247	1,9	8	1,5	
Teknik	3 895	18,7	32 488	20,3	10	0,3	2 451	19,0	125	23,5	
Medicin	463	2,2	7 345	4,6	0	0	460	3,6	0	0,0	
Odontologi	72	0,3	637	0,4	0	0	54	0,4	0	0	
Veterinärmedicin	36	0,2	526	0,3	0	0	48	0,4	0	0	
Farmaci	402	1,9	1 772	1,1	322	11,1	94	0,7	5	0,9	
Bildkonst	40	0,2	231	0,1	16	0,5	24	0,2	0	0	
Totalt	20 786	100	160 104	100	2 912	100	12 920	100	533	100	

* specialläkare, specialtandläkare, specialveterinär

Statens forsknings- och utvecklingsanslag enligt organisation 1998–2005, gängse pris, milj. €

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	%
Universiteten	313,5	323,3	346,4	349,8	377,7	393,3	407,9	416,7	26
Universitetssjukhus	60,5	60,5	59,4	56,7	56,7	48,7	48,7	40,7	3
Finlands Akademi	142,9	155,5	153,8	187,1	184,9	188,6	214,6	223,5	14
Tekes	374,9	410,8	390,8	399,4	398,5	412,7	430,0	448,4	28
Statens forskningsinstitut	204,3	208,0	215,8	219,8	234,4	239,5	250,0	259,4	16
Övrig offentlig finansiering	153,5	117,0	129,7	139,6	136,5	169,9	183,9	208,0	13
Totalt	1 249,6	1 275,1	1 295,9	1 352,4	1 388,7	1 452,7	1 535,1	1 596,7	100

Källa: Statistikcentralen

	Doktors- examina	%	Övriga* examina	%
	25	1,8	0	0
	113	7,9	0	0
	12	0,8	0	0
	11	0,8	0	0
	2	0,1	0	0
	83	5,8	0	0
	5	0,4	0	0
	119	8,4	0	0
	19	1,3	0	0
	40	2,8	0	0
	15	1,1	0	0
	89	6,3	0	0
	272	19,1	0	0
	39	2,7	0	0
	277	19,5	0	0
	248	17,4	869	96,9
	20	1,4	25	2,8
	11	0,8	3	0,3
	20	1,4	0	0
	2	0	0	0
	1 422	100	897	100

Källa: KOTA

Finlands Akademis beslut om forsknings- finansiering enligt universitet 2005*, milj. €

Universitet	Milj. €	%
Helsingfors universitet	61,1	36,8
Joensuu universitet	5,9	3,5
Jyväskylä universitet	16,6	10,0
Kuopio universitet	8,1	4,9
Laplands universitet	1,2	0,7
Tammerfors universitet	9,1	5,5
Uleåborgs universitet	10,5	6,3
Vasa universitet	0,4	0,2
Åbo universitet	14,2	8,5
Åbo Akademi	5,4	3,2
Tammerfors tekniska universitet	4,8	2,9
Tekniska högskolan	25,2	15,2
Villmanstrands tekniska universitet	0,9	0,5
Helsingfors handelshögskola	1,1	0,7
Svenska handelshögskolan	0,6	0,4
Åbo handelshögskola	0,8	0,5
Konstindustriella högskolan	0,3	0,2
Sibelius-Akademien	0,02	0,0
Totalt	166,5	100

* I uppgifterna ingår också
kostnader för forskartjänster
enligt kalkylerade värden.

Källa: Finlands Akademi

Universitetsanställda som arbetat utomlands och utländska forskar- och lärarbesök vid universiteten 1997–2005 (minst 1 månads arbete)

	Forskare eller lärare utomlands, antal personer	Genom- snittlig tid, mån / person	Utländska forskare eller lärare, antal personer	Genom- snittlig tid, mån / person
1997	939	4,1	1201	4,2
1998	912	4,1	1108	4,6
1999	825	4,3	1177	4,6
2000	741	4,6	1153	4,9
2001	735	4,2	1030	5,2
2002	664	4,1	1076	5,0
2003	578	4,3	1088	4,9
2004	633	4,1	1060	5,2
2005	706	3,8	1064	5,3

Källa: KOTA

Undervisningspersonal 1997–2005 *

	Totalt	Professorer	Över-assistenter	Assistenter	Lektorer	Heltids-anställda timlärare	Kalkylerad timundervisning
1997	7 706	2 126	686	1 721	1 947	330	896
1998	7 290	2 011	649	1 530	1 891	312	897
1999	7 270	2 048	672	1 489	1 870	298	893
2000	7 387	2 106	689	1 473	1 913	277	929
2001	7 562	2 175	677	1 405	2 027	257	1 021
2002	7 849	2 195	695	1 375	2 210	238	1 136
2003	7 933	2 217	673	1 319	2 362	219	1 143
2004	7 939	2 249	643	1 230	2 488	217	1 112
2005	7 839	2 255	630	1 182	2 606	202	964

* Från och med år 1998 antalet årsverken, under tidigare år antalet tjänster och befattningar

Källa: KOTA

Kvinnornas andel (%) av undervisningspersonalen 1997–2005

	Professorer	Över-assistenter	Assistenter	Lektorer	Helstids-anställda timlärare
1997	17,7	30,0	39,2	54,9	66,7
1998	18,4	30,0	42,7	51,0	59,6
1999	17,9	33,3	45,3	53,9	59,7
2000	20,1	36,9	52,3	58,4	81,2
2001	20,4	33,7	47,5	54,1	66,9
2002	21,2	36,8	48,9	54,1	65,5
2003	21,7	36,6	49,7	56,8	78,5
2004	22,1	39,3	55,4	58,6	72,8
2005	22,2	38,4	49,7	51,1	56,9

Källa: KOTA

Övrig personal 1997–2005*

	Totalt	Budgeterade-tjänster	Finlands Akademi	Övriga finansierings-källor
1997	17 514	9 040	1 296	7 178
1998	19 043	9 852	1 709	7 482
1999	19 800	10 167	1 896	7 737
2000	19 502	10 031	2 064	7 407
2001	20 377	10 550	2 228	7 599
2002	21 043	10 892	2 344	7 807
2003	21 484	11 284	2 330	7 870
2004	21 954	11 624	2 348	7 982
2005	22 306	11 915	2 297	8 094

* I de årsverken som finansierats med budgetmedel år 1997 ingår också forskarskolornas vakanser. Sedan 1998 anges forskarskolornas årsverken enligt finansieringskälla

Källa: KOTA

**Huvudsaklig sysselsättning efter examen bland dem
som avlagt en högre högskoleexamen 1994–2003 ***

Examine- rings- år	Antal som avlagt en högre hög- skoleexamen	HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING EFTER ETT ÅR (%)					Arbetslösa efter två år (%)
		Löntagare	Företagare	Studerande	Övriga	Arbetslösa	
1994	9 616	61,1	1,6	19,2	3,6	14,6	5,3
1995	9 784	77,6	1,5	7,5	7,2	6,2	4,5
1996	10 227	81,8	1,3	7,7	3,8	5,3	3,5
1997	10 661	83,2	1,7	6,0	4,9	4,2	3,5
1998	11 306	83,3	1,1	5,1	5,1	3,7	3,0
1999	11 834	84,5	1,2	4,2	4,5	3,5	2,8
2000	11 489	84,7	1,2	3,9	3,5	3,3	2,8
2001	11 556	83,5	1,1	5,2	3,2	3,7	3,4
2002	12 038	82,3	1,2	4,9	3,1	4,8	3,6
2003	12 279	82,1	1,3	5,7	3,3	4,5	...

Källa: KOTA

**Arbetslöshetsnivån 1992-2004* bland dem som avlagt en
högre högskoleexamen eller slutfört forskarutbildning, 20-64-åringar**

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*
Högre högskoleexamina	3,7	5,1	4,9	4,3	5,4	4,5	4,0	3,9	3,6	3,6	3,7	4,3	4,2
Män	3,6	4,8	4,4	4,0	4,9	4,0	3,6	3,5	3,2	3,3	3,5	4,1	4,0
Kvinnor	3,8	5,5	5,4	4,7	6,0	5,0	4,5	4,3	3,9	3,9	3,8	4,4	4,4
Forskarutbildning eller motsvarande	1,4	1,8	1,9	2,0	2,7	3,0	2,5	2,5	2,2	2,2	2,4	2,8	2,9
Män	1,4	1,7	1,9	2,0	2,6	2,8	2,3	2,2	2,0	1,9	2,2	2,7	2,7
Kvinnor	1,5	2,2	2,1	2,1	2,9	3,4	3,0	3,1	2,8	2,7	2,9	3,1	3,1

* Förhandsuppgift

Källa: Statistikcentralen

Kontaktinformation

Helsingfors universitet

PB 33, 00014 Helsingfors universitet
tfn (09) 1911 (växel), fax (09) 1912 3008
<http://www.helsinki.fi>

Joensuu universitet

PB 111, 80101 Joensuu
tfn (013) 251 111 (växel), fax (013) 251 2050
<http://www.joensuu.fi>

Jyväskylä universitet

PB 35, 40014 Jyväskylä universitet
tfn (014) 260 1211 (växel), fax (014) 260 1021
<http://www.jyu.fi>

Kuopio universitet

PB 1627, 70211 Kuopio
tfn (017) 162 211 (växel), fax (017) 162 131
<http://www.uku.fi>

Laplands universitet

PB 122, 96101 Rovaniemi
tfn (016) 341 341 (växel), fax (016) 341 2207
<http://www.ulapland.fi>

Tammerfors universitet

33014 Tammerfors universitet
tfn (03) 355 111 (växel), fax (03) 213 4473
<http://www.uta.fi>

Uleåborgs universitet

PB 8000, 90014 Uleåborgs universitet
tfn (08) 553 1011 (växel), fax (08) 554 4551
<http://www oulu.fi>

Vasa universitet

PB 700, 65101 Vasa
tfn (06) 324 8111 (växel), fax (06) 324 8208
<http://www.uvasa.fi>

Åbo universitet

20014, Åbo universitet
tfn (02) 333 51 (växel), fax (02) 333 6363
<http://www.utu.fi>

Åbo Akademi

Domkyrkotorget 3, 20500 Åbo
tfn (02) 215 31 (växel), fax (02) 251 7553
<http://www.abo.fi>

Tammerfors tekniska universitet

PB 527, 33101 Tammerfors
tfn (03) 311 511 (växel), fax (03) 3115 2170
<http://www.tut.fi>

Tekniska högskolan

PB 1000, 02015 TH
tfn (09) 4511 (växel), fax (09) 451 2063
<http://www.tkk.fi>

Villmanstrands tekniska universitet

PB 20, 53851 Villmanstrand
tfn (05) 621 11 (växel), fax (05) 621 2350
<http://www.lut.fi>

Helsingfors handelshögskola

PB 1210, 00101 Helsingfors
tfn (09) 431 31 (växel), fax (09) 4313 8707
<http://www.hkkk.fi>

Svenska handelshögskolan

PB 479, 00101 Helsingfors
tfn (09) 431 331 (växel), fax (09) 4313 3404
<http://www.hanken.fi>

Åbo handelshögskola

Rektorsåkersgatan 3, 20500 Åbo
tfn (02) 481 481 (växel), fax (02) 481 4299
<http://www.tukkk.fi>

Bildkonstakademin

Ekogatan 4, 00530 Helsingfors
tfn (09) 680 3320 (växel), fax (09) 6803 3260
<http://www.kuva.fi>

Konstindustriella högskolan

Tavastvägen 135 C, 00560 Helsingfors
tfn (09) 756 31 (växel), fax (09) 7563 0223
<http://www.uiah.fi>

Sibelius-Akademien

PB 86, 00251 Helsingfors
tfn 020 75390 (växel), fax 020 7539 600
<http://www.siba.fi>

Teaterhögskolan

PB 163, 00531 Helsingfors
tfn (09) 431 361 (växel), fax (09) 4313 6200
<http://www.teak.fi>

Undervisningsministeriet

PB 29, 00023 Statsrådet
tfn (09) 160 04 eller (09) 578 14 (växel)
fax (09) 135 9335,
<http://www.minedu.fi>

Rådet för utvärdering av högskolorna

PB 133, 00171 Helsingfors
tfn (09) 160 76913, fax (09) 160 76911
<http://www.kka.fi>

Centralkommissionen för konst

PB 293, 00171 Helsingfors
tfn (09) 1607 7921 (växel), fax (09) 1607 7069
<http://www.taiteenkeskustoimikunta.fi>

Finlands Akademi

PB 99, 00501 Helsingfors
tfn (09) 774 881, fax (09) 7748 8299
<http://www.aka.fi>

Centret för internationellt personutbyte, CIMO

PB 343, 00531 Helsingfors
tfn (09) 7747 7033, fax (09) 7747 7064
<http://www.cimo.fi>

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

ISBN: 952-485-178-4

ISBN: 952-485-179-2 (pdf)

ISSN 1458-8110